

Disputatio medica inauguralis epilepsia

<https://hdl.handle.net/1874/342424>

4.

DISPUTATIO MEDICA
INAUGURALIS,
DE
EPILEPSIA.

QUAM,
AUSPICE DEO OPT. MAX.
Auctoritate Magnifici D. Rectoris,
JOANNIS GEORGII GRAEVII

Politices, Eloquentiae & Historiarum Profes-
oris Ordinarii.

NEC NON
Amplissimi Senatus Academici Consensu, Nobilissimaeque
Facultatis MEDICAE Decreto
PRO GRADU DOCTORATUS
Summisque in MEDICINA Honoribus & Privilegiis
ritè & legitimè consequendis,
Eruditorum examini subijcit
SAMUEL DA SILVA DE MIRANDA, LUSITANUS.
A. D. 8. Maji, horis locoque solitis.

TRAJECTI ad RHENUM,
Ex Officina FRANCISCI HALMA, Academiae
Typographi, clō lōc xc.

V I R O

Nobilissimo juxta atque Doctissimo

D. FRANCISCO
RODRIGUES MO-
GADOURO, Studio-
rum meorum Fautori ac Moe-
cenati unico, omni honoris
genere in perpetuum colen-
do & profequendo.

*In singularis amoris signum hasce Inau-
gurales Theses animo humillimo,*

D. D. D.

SAMUEL DA SILVA DE MIRANDA.

AUCT. & RESP.

DISPUTATIO MEDICA
INAUGURALIS
DE
EPILEPSIA.

THESIS I.

Inter affectus perniciosos, qui humanum genus, quam frequentissime adoriuntur, jure merito non inferiorem obtinet locum Epilepsia, quippe ut infestissimus corporis nostri hostis, cerebrum divinæ mentis domicilium subito petit atque invadit, quasi unico ictu pariter actiones omnes animales, motivas nimirum, sensitivas & principes, obruens ac prosterbens: Cujus indoli rimandæ, ejusque amolitioni indagandæ inserviet modo hæc nostra medica inauguralis disputatio, atque omissis ejus, quæ sunt plurima, nominibus à veteribus impositis, inchoabimus numine divino à definitione.

I I.

Epilepsia itaque est convulsio omnium corporis partium non perpetua, sed per temporum intervalla cum detentione principum actionum tanta, ut æger neque audiat, neque videat, neque liberatus paroxysmo præteritorum reminiscatur.

I I I.

Extra omnem controversiam locus affectus censetur media cavitas cerebri, ubi potissimi nervi originem & principium ducunt.

I V.

Tres hujus mali differentię accidunt, quarum prima est, quando morbi causa est in cerebro, ipsumque primaria affectione laborat; secunda fit ventriculi consensu, intestinorum & matricis; tertia cujusque alterius partis vitio inducitur.

V.

Variæ hujus affectus causæ statuuntur, aliæ sunt internæ, aliæ externæ.

* DISPUTATIO MEDICA

V I.

Internæ sunt vel frigida, humidaque impense cerebri constitutio, qualis ut plurimum reperitur in puerulis; vel humoris crassi lentique pituitosi, vel melancholici ingens copia repente cerebri ventriculos, meatusque infarciens, ita ut æger, quia animalis inhibetur, nec corpori motum & sensum impertire potis est, corruere cogatur, quod tamen non ita intelligendum est, ac si lentus ille ac crassus pituitæ & melancholiæ humor affatim & penitus ductus intercipiat, sed ejus nonnihil præterlabitur: quod dum fit cerebrum tum imprimis concussione adnititur, ut illud, quod sibi præter naturam grave est, expellat. Præterea hoc malum quoque procreat venenata aliqua qualitas in cerebri substantia delitescens, aut vapor venenosus, qui vel ex utero, vel ex ventriculo, aliisque visceribus, & quandoque ab extremis partibus auræ instar per cæcos meatus in ventriculos cerebri repit ac permeat, aut demum apostema cerebri, particulæque meningum corruptio.

V I I.

Externæ vero quamplurimæ statuuntur, ut sunt ira, & animi vehemens commotio, teter & venenosus odor, alimentorum corruptorum & virulentorum frequens usus, continua heluatio, atque ingurgitatio, violentus capitis ictus & concussio, aliaque permulta id genus. In puerulis autem causæ plerumque esse dicuntur aut hæreditarium malum, aut nimia humiditas cerebri, aut prava victus ratio, corruptumque in ventriculo alimentum, aut lumbrici, quando ex intestinis in ventriculum repunt.

V I I I.

Quot sunt Epilepsiæ genera, tot sunt ejus signa: quippe alia primariam cerebri affectionem, alia per consensum ventriculi, & intestinorum, alia ab utero, alia ab externis partibus indicant.

I X.

Quæ consistit primaria in cerebro, quam facillime cognoscitur ex capitis gravitate, ejusque atroci dolore, sensuum debilitate

I N A U G U R A L I S. 5

bilitate, motusque stupore, faciei pallore, turbulentis in-
somniis, maxime vero quod repente hominem adoriatur, nulla
symptomatum praesensione.

X.

Si vero in ventriculo causa est, praecedit ejusdem dolor,
erosio, & distensio, compunctio, & inediae difficilis toleran-
tia; cum vero accessio imminet, nausea, dolor & palpitatio
cordis, animique deliquium; at vero ubi deserit, succedit
vomitus biliosorum, aut pituitosorum humorum.

X I.

Si hoc malum autem uterum corripuerit circa lumbos, &
pubem dolores antecedunt, & simul capitis acerbi cruciatus
percipiuntur.

X I I.

Ab extremis denique particulis veluti manuum aut pedum
digitis, aut alia quavis corporis parte oritur. Priusquam ho-
minem invadat, frigida quaedam aura in cerebrum efferri vi-
detur.

X I I I.

Priusquam cura attingenda est, non erit abs re ut examine-
tur nobilis ille aphorismus 45. lib. 2. Epilepsia laborantes ju-
venes cum loci, temporis, victus, tum maxime aetatis muta-
tio liberat. Ubi vel hinc constat, quamobrem Epilepsia nomen
puerilis morbi sortiatur, quod nimirum pueros maxime vexet
atque infestet ob humiditatem maximam, quae, cum aetatis
decurfu paulatim absumatur caloris beneficio, fit ut in pueris
morbus iste à natura vinci possit, nihil tamen impediet quo-
minus naturae subveniamus, & aetatis mutationem praeverta-
mus, quod commodo victu & pharmacia obtineri utcumque
potest.

X I V.

In curatione igitur duo tempora sunt potissimum observan-
da, alterum paroxysmi, alterum intermissionis: in priore co-
nandum est, ut quam citissime paroxysmus auferatur, ne ve-
ro redeat intermissionis tempore invigilandum.

X V.

Quod ad primum spectat, licet legitima cura a causæ ablatione inchoare par atque æquum esset, quia tamen symptoma est admodum periculosum, hinc curationis initium esse ducendum videtur, ergo vincula dolorifica articulis brachii & crurum injiciantur. theriac. mithridat. confect. hamech. hier. simpl. in os indito. In aures & nares oleum rosmar. immittatur. huic malo quoque non parum conducunt. Recip. rad. fcen. ireos. pæon. ana ℥ij. rutæ. absynth. salviæ & betonic. hyssop. ana m. s. floram. stæcados utriusque & betonic. ana pug. i. fiat decoctum, & colat. ad ℔. ii. in qua dissolve Confect. hieræ & diaphœni. ana ℥ss. sachari rubri ℥j. olei Chamæm. & rutæ ana ℥j s. salis gemmæ ℥ij. fiat Clyster.

X V I.

Ne vero recurrat intermissionis tempore summo studio providendum est, cui malo victu attenuante, incidente & calefaciente, nec non medicamentis obviabitur, prius tamen viæ tali apozemate præparandæ Rec. rad. scyl. præpa. angel. enul. camp. pæon. mar. acor. ireos florent. ana ℥j. polypodii quer. sem. Carthami. passu. mundat. glycyrrhi. ras. ana ℥vj. beton. hyssop. thymi. chamed. chamæpyt. visci quer. melissop. ana. m. i. sem. sesel. pæon. mar. ana ℥ss. sem. anisi. scenic. ana ℥ij. flor. anthos. genist. cardiac. pug. salv. majora. ana ℥ss. fiat decoct. ad ℔. i. in colat. dissolve syrup. de hyssop. de betonic. & oxymelyt. simp. ana ℥j. fiat apozema clarifi. & aromati ut decet pro dosibus duabus.

X V I I.

Cum vero corpus fuerit rite præparatum, sequens vel simile pharmacum usurpandum est. Recip. rad. & sem. pæon. mar. sem. scenic. ana ℥ij. fol. hyssop. beton. capill. vener. ana. man. i. flor. cardi. pug. fiat decoct. ad dos. in colatura infunde agarici ℥iij; fol. fennæ mundat. cinnamomi parum. in expressione dissolve hier. simpl. ℥ij. syrup. capill. vener. ℥ss. fiat potio.

X V I I I.

Quid si malum fuerit contumax, atque eo pervenerit, ut
malleoli

I N A U G U R A L I S. 7

malleoli vena sit incidenda, tum capitis roborandi ratio habebitur. Recip. conf. bugloss. borrag. anthos ana ℥ij. confect. alkerm. ℥ij. elect. lactificant. Gal. & de gemmis ana ℥ss. pul. rad. pœoniæ. & aristol. ana ℥j. rasuræ eboris. cornu cervi. Coralli ana ℥ij. cum syrupo de hyssop. fiat opiatum.

X I X.

Verum si nullis cesserit remediis confugiendum erit ad decoctum cynaræ, additis radicibus pœoniæ & aliarum cephalicarum, tum purgationes iterum atque iterum repetendæ; quod si etiamnum perstet decurrendum ad cauteria, quæ brachio, alterive membro, pro ut visum fuerit, adhibebuntur, verum tamen ea lege, ut ulcus ad aliquod tempus maneat apertum recidivæ timore.

X X.

Atque hæc quidem in adulto exhibenda sunt, verum longe aliter cum infante agendum: licet enim ætatis mutatio plurimum efficere possit, si quid tamen moliendum est, id totum ipsum in nutrice fiat: imperetur igitur victus incidens & calefaciens, abstineatque a venere, imo vero interdum purgatione utatur, ut medicamenti vis in ipsum lac transfundatur.

X X I.

Porro si malum hæret in ventriculo, imprimis per vomitoriam potionem evacuandum erit. Vomitoria vero potio confici potest ex sale & aqua tepida, cui admixtum sit paululum aceti, vel penna oleo illita in œsophagum immittatur, vel inferius etiam hoc modo purgabitur. Recip. hieræ simp. & diaphoen. ℥ij. syrup. de absynth. ℥j. aquæ betonicæ & hyssop. ℥j. ꝑ. fiat potio; ex quibus malum aliunde, quam ex ventriculo elatum intelligi, & tolli potest.

F I N I S.

Ornatissimo & spectatae indolis ac Doctrinae

V I R O,

SAMUELI DA SILVA

D E

MIRANDA.

Ilvius eximios inter Medicæ artis
alumnos,

A Silvis nomen qui tenuere suum,
In numero quoque tantorum cupit
esse virorum,

Ut fit & illis par nomine reque studet.
Quod nomen clarum nullo delebitur ævo,

Tantum dilectis en dat Apollo suis.

Macte animo & virtute, labore patebit Olympus,

Inferat illustris te Medicina polo.

Silvius Hyspanus toto celebretur in orbe,

Sit voti finis, Silvius alter eris.

D. B. D. S.

